

короткою концентрацією уваги, які сприймають інформацію з обов'язковою візуалізацією і адаптовані до інформаційного простору, інтерактивного середовища, віртуальної реальності.

СТАНОВЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ УЧНЯ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

*Л.В. Шелестова,
доктор педагогічних наук,
старший науковий співробітник*

На аналітико-інформаційному етапі дослідження досліджувався стан реалізації індивідуалізації навчання в закладах загальної середньої освіти, виявлялися тенденції трансформації форм, методів і засобів індивідуалізації навчання в умовах змішаної форми організації освітнього процесу в ЗЗСО, досліджувалися можливості підручників щодо формування наскрізних умінь.

У ході аналітико-інформаційного етапу дослідження:

уточнено сутність поняття індивідуалізація навчання, яке розуміється як певна організація навчального процесу з урахуванням індивідуальних особливостей учнів, яка забезпечує становлення їхньої індивідуальності, отримання й накопичення ними унікального досвіду, їхню самореалізацію;

визначено структуру готовності педагогів до реалізації індивідуалізації навчання, яка містить мотиваційний, когнітивний, операційний, вольовий, оцінний компоненти; *доведено* необхідність спеціальної підготовки педагогів до реалізації індивідуалізації навчання;

з'ясовано вимоги до формування наскрізних умінь учнів початкової школи; *з'ясовано* сутність поняття наскрізного уміння читати з розумінням, яке розуміється як особливий вид діяльності, спрямований на досягнення розуміння прочитаного та ціннісно-сислового задуму автора, засвоєння загальнолюдського досвіду й розвиток особистості; *з'ясовано* структурні елементи поняття «уміння читати з розумінням», серед яких: розуміння фактичного змісту; розуміння підтексту (сміслів); власне ставлення до прочитаного;

розроблено типологію завдань, які спрямовані на формування наскрізного уміння читати з розумінням: завдання, спрямовані на формування навички розуміти фактичний зміст; завдання, спрямовані на формування навички розуміти підтекст (смісл); завдання, спрямовані на формування навички висловлювати власне ставлення до прочитаного;

проаналізовано підручники з української мови та читання для 1 та 2 класів на предмет їх забезпечення формування наскрізного уміння читати з розумінням; *з'ясовано*, що у них приділяється значна увага до формування наскрізного уміння читати з розумінням, однак існує певний дисбаланс у формуванні трьох складників цього уміння: умінню розуміти фактичний зміст прочитаного приділяється значно більше уваги, ніж умінням розуміти підтекст та висловлювати власне ставлення до прочитаного;

описано особливості змішаної форми організації навчання, проаналізовано її переваги й недоліки; *з'ясовано* особливості навчального процесу за умов використання цієї форми навчання у початковій школі; *визначено* методичні рекомендації щодо використання різних цифрових платформ за умов змішаного навчання; *проаналізовано та узагальнено* досвід впровадження змішаного навчання у початковій ланці освіти.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ В УМОВАХ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

О.В. Барановська,
кандидат педагогічних наук

Актуальність обраної теми дослідження визначається новими концептуальними підходами до розуміння проблеми індивідуалізації навчання в умовах змішаної форми організації освітнього процесу у початковій школі.

Вперше розроблено: основні тенденції модернізації навчального процесу в умовах змішаного навчання (оновлення дидактичного компонента дистанційного (змішаного) навчання; оновлення дидактичних підходів до формування інформаційної компетентності, зокрема читацьких умінь учнів); *удосконалено* основні поняття дослідження: «індивідуалізація навчання», «індивідуалізація в умовах змішаного навчання»; «психологічна готовність до навчання»; «форми організації навчальної діяльності учнів в умовах змішаного навчання»; *набуло подальшого розвитку:* дослідження переваг та недоліків змішаного навчання в початковій школі (теоретичний аналіз, аналіз досвіду педагогів); ефективності нової структури підручників в умовах змішаного та дистанційного навчання; застосування групових та парних форм організації навчальної діяльності учнів; взаємодії учнів, учителів та батьків («трикутник партнерства») як важливого фактору успішного навчання учнів у змішаному форматі.

1. *Узагальнено:* результати аналізу педагогічної, психологічної, філософської, соціологічної літератури з проблеми дослідження (ретроспективний аналіз літератури, аналіз сучасних підходів до індивідуалізації навчання як психолого-педагогічної проблеми в українській та зарубіжній педагогіці); *проаналізовано:* поняття «психологічна готовність до навчання» (особистісна, інтелектуальна і соціально-психологічна); основні позиції, які показують вплив вікових та психологічних особливостей дітей 9–11-ти років на їхню можливість адаптуватися під змішаний формат; основні новоутворення в дітей 9–11-ти років (молодшого шкільного віку та перехідного періоду до підліткового віку).

2. *Досліджено:* питання забезпечення психологічної складової індивідуалізації навчання в умовах змішаного навчання; проблему адаптації змішаного навчання до потреб учнів різних вікових категорій (усвідомлення впливу гіперінформаційної епохи на особистість та психічне здоров'я учнів; виявлення психологічних проблем учнів); основні підходи до структури та методичного апарату підручника в